

Práce fyzického geografa v nevládní ekologické organizaci Hnutí DUHA

Jiří Koželouh, Hnutí DUHA

**Oborový seminář, GÚ PřF MU
5. 4. 2023**

Hnutí DUHA

Vzdělání

- **bakalářská geografie a kartografie (2001-2004)**
- **magisterská fyzická geografie (2004-2006)**

- **znečištění ovzduší v Brně (Mgr.)**
- **environmentální dopady expanze velkoplošného maloobchodu v ČR (RNDr.)**

Práce

- **Amnesty International Brno (2001-2005, dobrovolník)**
- **NESEHNUTÍ Brno (2003-2009)**
- **Hnutí DUHA (2009-dosud)**
 - **odborný pracovník energetického programu (2009-2014)**
 - **programový ředitel (2014-2019)**
 - **vedoucí energetického programu (2019-dosud)**

Nevládní neziskový sektor

- **nevládní – soukromé organizace založené fyzickou osobou či soukromou právnickou osobou**
- **neziskový – organizace nejsou založeny za účelem zisku**
- **občanský**

Nevládní nezisková organizace (NNO)

- **na pomezí mezi soukromými organizacemi a veřejnými institucemi**
 - **je nezávislá na veřejné správě**
 - **většinou vyvíjí veřejně prospěšnou činnost = hájí veřejný zájem**
 - **účelem není zisk**
 - **poskytuje služby (často tzv. službu ve veřejném zájmu)**
 - **pracují pro ně dobrovolníci/ice**
 - **některé NNO jsou určeny k ochraně zájmů členské základny (včelaři, rybáři apod.)**

Typy NNO v ČR

- **neformální iniciativy**
- **spolky (dříve občanská sdružení)**
- **ústavy (dříve obecně prospěšné společnosti)**
- **nadace, nadační fondy**
- **odbory**
- **církev a církevní organizace**
- **politické strany**

Témata NNO

- **sociální a zdravotní péče**
- **ochrana životního prostředí**
- **regionální rozvoj**
- **komunitní plánování a rozvoj**
- **občansko-právní poradenství**
- **humanitární a rozvojová pomoc**
- **lidská práva**
- **komunikace, vztahy**
- **výzkum**

Environmentální NNO

- **neformální občanské iniciativy**
- **spolky**
 - **lokální spolky**
 - **velké organizace (někdy jako ústavy)**
- **nadace a nadační fondy**

Environmentální NNO

- **Hnutí DUHA, Greenpeace, Český svaz ochránců přírody, Zelený kruh, Arnika, Frank Bold Society ...**
- **Nadace Partnerství, Nadace Veronica, Nadace VIA ...**

Environmentální témata

- **klima a energetika**
- **ochrana přírody a krajiny**
- **doprava, hluk, znečištění ovzduší**
- **toxické látky**
- **odpadové hospodářství**
- **zemědělství, lesy, voda v krajině**
- **územní plánování a stavební činnost**
- **účast veřejnosti v rozhodování**

Východiska činnosti NNO

- hájit veřejný zájem (např. životní prostředí)
- jasný cíl činnosti
- prosazování řešení

Způsoby činnosti NNO

- **environmentální výchova (evvo)**
- **poradenství a poskytování služeb**
- **publikační činnost**
- **výzkum a odborná činnost**
- **připomínkování dokumentů a práce v expertních skupinách**
- **účast ve správních řízeních**
- **veřejné akce**
- **legislativní činnost a lobbying**
- **vedení kampaní**

Financování NNO

- **Fundraising = činnost NNO zaměřená na získávání finančních prostředků na činnost**
 - **zdroje financí**
 - **způsoby získávání financí**
 - **etika fundraisingu**

Zdroje financování NNO

- **grantový fundraising**
- **firemní fundraising**
- **individuální fundraising**
- **vlastní výdělečná činnost**

Grantový fundraising

- **nadace (české/zahraníční)**
- **veřejný sektor**
 - **stát (ministerstva, vláda, další)**
 - **kraj**
 - **obec**
- **zahraníční státní zdroje**
- **fondy Evropské unie**
 - **přímé**
 - **operační programy**

Firemní fundraising

- firemní nadace
- dary od firem
- sponzoring, smlouvy o reklamě

etická stránka věci

Individuální fundraising

- **získávání drobných darů a příspěvků od jednotlivců**
- **způsoby**
 - **přímé oslovování**
 - **veřejné sbírky**
 - **benefiční akce**
 - **DMS**
 - **(daňové asignace)**

Vlastní výdělečná činnost

- **prodej publikací a dalších materiálů**
- **poskytování služeb**
- **pronájem prostor či vybavení**

finance musí být vloženy do hlavní (neziskové) činnosti

Výhody a nevýhody práce v NNO

■ **výhody**

- **smyslupná činnost, žádný stereotyp**
- **méně formální a přátelské prostředí**
- **mezi organizacemi spíše spolupráce než konkurence**

■ **nevýhody**

- **velké pracovní vytížení**
- **nižší mzdy než v komerčním sektoru**
- **finanční nestabilita organizací**

Geografie a environmentální NNO

- **environmentální NNO pracují spíše se souvislostmi a vazbami v prostoru = geografie má širší uplatnění než více specializované přírodní vědy**
- **pro práci v NNO je žádoucí všeobecný přehled o veřejném dění a politice**

Geografie a environmentální NNO

- **geografie je dobrý základ, který je třeba doplnit základy práva a ekonomie**

Geografové/ky v NNO

- **RNDr. Jindřich Petrlík**
 - fyzická geografie a kartografie
 - předseda o.s. Arnika a vedoucí programu Toxické látky a odpady
- **RNDr. Miroslav Kandrata**
 - fyzická geografie
 - ředitel Nadace Partnerství

Geografové/ky v NNO

■ **Mgr. Hana Chalupská**

- **geografie a kartografie (PřF) a humanitní environmentalistika (FSS)**
- **dříve NESEHNUTÍ, dříve vedoucí ekologické poradny El Veronica**

■ **Mgr. Michal Medek**

- **biologie, geologie, zeměpis (PřF) a humanitní environmentalistika (FSS)**
- **zakladatel Střediska ekologické výchovy Rychta Krásenko (pracoviště Lipky Brno) a střediska Kaprálův mlýn**

Hnutí DUHA

Kdo jsme?

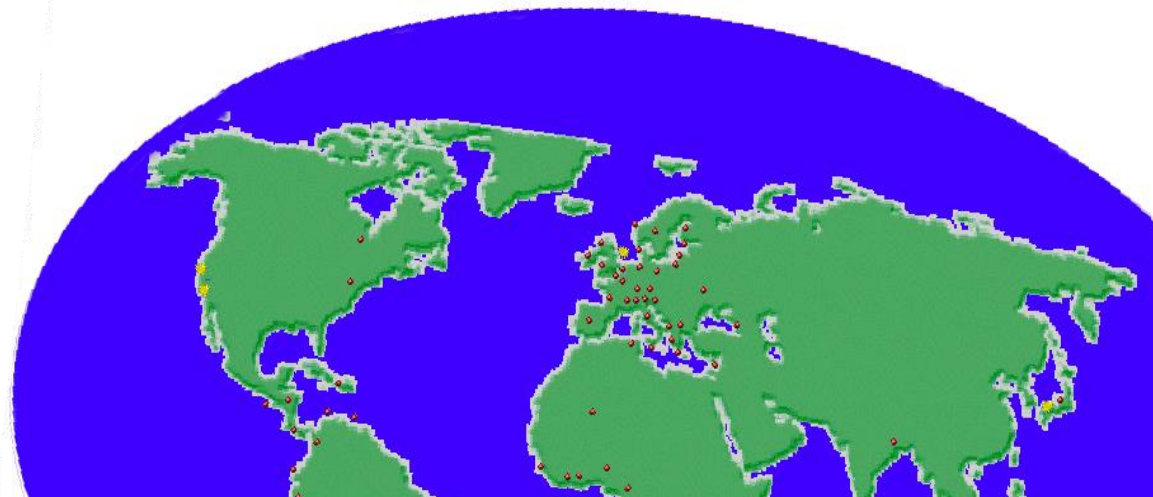
- **Jedna z největších ekoNNO v Česku**
- **Již od roku 1989**
- **Nezávislost na státu, politických stranách i firmách**
- **Hlavní sídlo v Brně**
- **V ČR působí 10 místních poboček**

Kdo jsme?

- **Friends of the Earth International (FoEI)**

- **Více než 170 států světa na pěti kontinentech**
- **Více než 2 miliony členů a dárců**

Naše témata

- **energetika**
- **lesy**
- **zemědělství**
- **suroviny a odpady**

Způsoby práce

- **Informujeme veřejnost a novináře**
- **Zapojujeme lidi a organizace**
- **Odborné analýzy a studie**
- **Navrhujeme řešení**
- **Hlídáme znečišťovatele**
- **Jednáme s politiky**

- **KAMPANĚ**

Kdo jsme?

- **Na naší práci se podílí:**
 - **35 zaměstnanců.**
 - **Stovky dobrovolníků.**
 - **Tisíce dárců a příznivců.**

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

Kdo to platí

- **roční rozpočet = 24 mil. Kč**
- **zdroje financování**
 - **54 % individuální dárci**
 - **42 % granty**
 - **3 % výdělečná činnost**
 - **1 % ostatní**

Moje práce

- **vedení týmu 6 lidí
(energetika, odpady)**
- **příprava návrhů řešení**
- **jednání s politiky a úředníky**
- **psaní článků a mediální
prezentace**
- **člen vedení organizace**

Energetika v Hnutí DUHA

- **komunitní energetika**

- **zákon**

- **programy**

- **vlastní projekt**

- **spravedlivá transformace**

- **odklon od uhlí**

- **energetická chudoba**

Uplatnění geografů/ek v různých tématech

- **Klimatická politika a energetika**
- **Ochrana přírody a krajiny**
- **Územní plánování**

Klima a energetika

- **globální, evropská i národní úroveň**
- **klimatologie**
- **energetika**
- **ekonomika**
- **právo**
- **komunikace**
- **práce s obcemi a komunitami**

Ochrana přírody

- **zejména národní a místní úroveň**
- **biologie, biogeografie, krajinná ekologie**
- **ekonomika**
- **právo**
- **komunikace**
- **práce s obcemi a komunitami**

Územní plánování

- **regionální a místní úroveň**
- **geografie**
- **urbanismus**
- **ekonomika**
- **právo**
- **komunikace**
- **práce s komunitami**

Děkuji za pozornost.

jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA